

Kostnaður fyri vørumenning er ein íløga í framtíðina

Og góðskingaridnaðurin má læra, at hendan íløga er eins týðandi og íløgur í virkið sjálvt segði Hans Mortensen í fyrilestri sínum

Um tað skal eydnast okkum at skapa ein veruligan góðskingaridnað, so eru tað serstakliga tvær fyrirtreytir, sum mugu og skulu lukast, segði Hans Mortensen m.a. í sínum fyrilestri á fiskivinnutíðindinum.

Tær eru:

1. Ein miðvis vørumenning má fara fram

2. Vig mugu hava ein virknan og dynamiskan sölustovn.

Vørumenning

Uppá spurningin: vørumenning — er tað framtíðin í føroyskari fiskivinnu? svaraði Hans Mortensen m.a.:

— Um vit ikki fara undir miðvís vørumenning, so vil føroyska fiskivinnan ikki eiga aðra framtíð enn tí óverðugu, stórt sæð bert at kunna kalla seg fyri rávøruútflýtarar.

Vit mugu skapa karmar um vørumenning okkara so víðar og krevjandi, at vit í Føroyum kunnu byggja upp eitt lið av granskarum og vørumennarum. Vit mugu skapa ein karm, sum ikki bert er lokkandi fyri okkara egna fólk, men sum eisini er lokkandi fyri útlendskar granskarar — í longri ella styttri tíðarskeið — at luttaka og stuðla í okkara vørumenning. Og vit mugu skapa karmar so víðar, at vit ikki stóra okkum blind á egnar dyrdir, men sjálvi leita úttanlanda at súgva vitan. Og vit mugu skapa ein karm, sum ger tað náttúrligt gjøgnum mest framkomna samskiptsteknikk at vita, hvat fer fram úti í heiminum.

Men tað týðandi mesta av øllum: góðskingaridnaðurin sjálvur mál læra, at kostnaðurin fyri vørumenning er ein íløga í framtíðina. Og góðskingaridnaðurin má læra, at henda íløga er eins týðandi og íløgur í virkið sjálvt. Ja, kanska at íløgur í vørumenning eru

meira týðandi, tí tær skulu tryggja — ikki bara dagin í morgin — men komandi tíðir og komandi ættarlið.

Søla — prisskipan

Ein virkin og dynamiskur sölustovnur er »a must«, sum eingilskmaðurin tekur til, t.v.s. er livsneyðugur.

Í veruleikanum byrjar sølan undir sjálvari veiðuni, og endar ikki fyrr enn tann góðskaða útflutta vøran er á bordinum hjá forbrúkararum eina-staðni í heiminum.

Tað er tí umráðandi, at øll tey mongu lið, vøran skal igjøgnum aðrenn hon endar hjá forbrúkararum, hava ávirkan og fáa ein fyrmin av, at tann endaligi söluprisurin gerst so góður sum gjørligt. — Við øðrum orðum: at allir partar arbeida eftir marknaðarligum fyrirtreytum.

Vit hava í dag eina prisskipan og studningsskipan, sum í mongum førum arbeidir tann øvuga vegin við m.a. alt ov litlum prismuni millum góðan og vánaligan fisk og við flýtan av peningi frá einum fiskaslaga til annað.

Og skipanin, har so at siga øll virkini meira ella minni sjálvboðin eru bundin at selja, er eina krevandi fyri einari dynamiskari sølu, ja, virkan nærmast sum ein óvurvakinn kodd hjá hesari, og sum aftur hevur ført við sær skeivar íløgur í skip og virkir og harvið spill og miss av milliónum.

Hesum mugu vit koma burtur úr sum skjótast.

Um tað skal eydnast okkum at byggja upp ein av heimsins bestu fiskigóðskingaridnaðum, so er neyðugt, at allir partar í góðskingarprosessini, byrjandi við skipi og fiskimonnum, fáa meðávirkan á söluprisin og fáa beinleiðis fyrmin av betri góðsku og hagreiðing. — Hinvegin er tað greitt, at virkjum og söluliðinum má tryggjast ávisur stabilitetur, sum skip og fiskimenn eisini hava brúk fyri. Hetta kann gerast við t.d. í ára sáttmálum millum skip og virkir og millum virkir og sölulið.

Onkur vil nú spyrja, hvat vilja partarnir siga til at arbeida undir tilikum viðurskiptum? Hertil vil eg svara, at um partarnir verða løntir eftir dygdini av arbeiði teirra, so er einki at ívast í, at hesir vilja taka skiftandi prisir við reystum enni.

Heimsins besti — reinasti og sunnasti

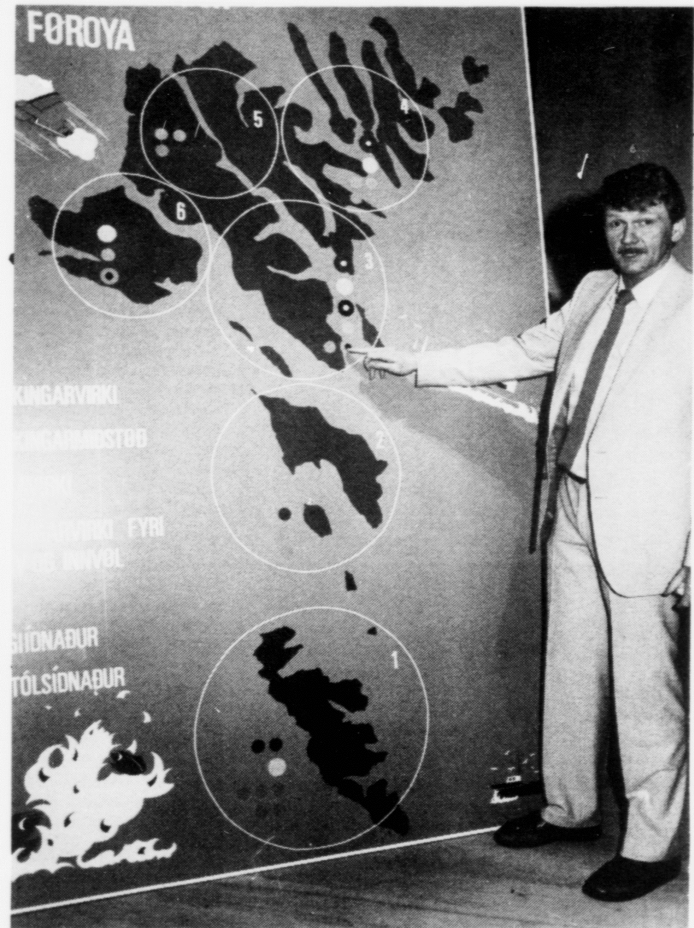
Heimsins besti fiskur frá heimsins reinastu náttúru er heimsins sunnasti matur.

Nakað riviliga tikið til, men hetta skal verða arbeiðsstøðið hjá tí komandi virkna og dynamiska sölustovninum.

Við effektivari marknaðarføring — við effektivari marknaðarætt og við effektivum brúki av marknaðarmøguleikum og -tørv, skal hvørt tað einasta gramm av rávøru okkara umsetast til hægst møguligt virði.

Við stóði í heimsins bestu rávøru eiga marknaðarmøguleikarnir fyri okkara komandi góðskingarvørur eingi avleiðing kenna úttan tey, vit sjálvi seta okkum. Vit kunnu selja nær og fjar — vit kunnu selja í eystur og vestur.

Supermarknaðir bæði á meginlandinum og handan hav, eru upplagdir keyparar. Lat okkum her ímynda okkum sølu til

Hans Mortensen, stjóri, á Fiskivinnutíðindinum í Norðurlandahúsinum seinasta viku-skifti

supermarknaðir á europeiska meginlandinum.

Komandi góðskingaridnaður Føroya kann bjóða hesum kunda eitt »tyssi« av um 50 ymiskum fiskavørur lutaðar í 5 ymiskar bólkur: feskur fiskur, frystar vørur, dósamatur, djóramatur og smámatur.

Allar vørurnar eru klárar til forbrúkarar, og kundin í supermarknaðinum vil kenna tær ymisku føroysku góðskuvørurnar aftur í teimum ymisku deildunum, tí allar góðskingarvørurnar verða seldar undir sama eyðkennismerki og undir sama heiti: besti, reinasti og sunnasti.

Á hendan hátt stuðla tær einstøku vørurnar hvarja aðra, og tað verður lættari og meiri styrkur í söluframtakinum, og tað gerst meira lokkandi hjá supermarknaðinum at arbeida við, enn, sum í dag, har ein vøra verður seld frá eini vøru og á sum best ber til.

Yvirfyri øðrum upplagdu keyparum so sum fiskihandlarum, matstovum, heilsuhandlum v.m. kann farast fram eftir sama mynstri lagad eftir tí einstaka. Bera vit okkum rætt at, er einki at ívast um, at keyp av føroyskum

góðskuvørur fyri keyparar verður »a must«.

Flutningur

Hans Mortensen segði víðari, at um góðskuvørur okkara skulu fáa besta prisin, er tað ein treyt, at góðskan verður varðveitt lika til vøran er hjá forbrúkararum. Tí er flutningurin eisini ein sera týðandi partur, har tann nýggjasta og mest framkomna útgerð og hættir skulu brúkast.

Flutningur loftvegis vil í framtíðini gerast stóru, og hetta serstakliga feskar vørur til fjarskotnar marknaðir sum t.d. U.S.A.

Men størsti parturin vil eisini framyvir fara yvir hav, eitt nú til tann europeiska marknaðin. Útflutningurin til uppáftur

fjarskotnari marknaðir, sum t.d. Japan — sum ukttan iva er ein stóru framtíðarmarknaður — kann skipast saman við flutninginum til europeiska marknaðin og høðani sendast víðari.

Til hetta endamál hava vit brúk fyri skjóttgangaandi serbygdum flutningsførum, sum skulu sigla í pendulfarti millum Føroyar og vælliggjandi havnir, tvær ferðir um vikuna.

Hesi skip skulu verða gjørd til nýggjastu flutningshættir við m.a. trailarum beinleiðis til keyparar. — Og skipini skulu ikki bert verða serbygd til flutning av feskum og frystum vørur, men eisini til flutning av livandi fiski og skeljadjórum eitt nú frá alivinnuni

heldur
tú
ikki

sosialin